

7.6.2019

Järvenpään kaupunki
PL 41
04401 JÄRVENPÄÄ

Keski-Uudenmaan maakuntamuseon lausunto Järvenpään yleiskaavan 2040 kaavaluonnoksesta

HEL 2019-004720 T 10 03 01

Järvenpään kaupunki on pyytänyt Keski-Uudenmaan maakuntamuseolta lausuntoa Järvenpään yleiskaavan 2040 kaavaluonnoksesta. Museo tarkastelee yleiskaavahanketta kulttuuriympäristön vaalimisen näkökulmasta ja lausuu kantanaan seuraavaa.

Järvenpään yleiskaava laaditaan koko kaupungin alueelle lukuun ottamatta Keskusta osayleiskaavan 2030 (21.9.2015) aluerajausta, joka kattaa keskustan ja sen lähiympäristön sekä Terholan työpaikka-alueen.

Yleiskaavan Oikeusvaikutteinen kaavakartta koostuu neljästä oikeusvaikutteisesta kartasta. Omilla karttalehdillään on esitetty maankäyttö ja liikkuminen, virkistys ja luontoarvot, kulttuuriympäristö sekä yhdyskuntatekninen huolto. Ratkaisu on selkeyden ja luettavuuden kannalta erittäin hyvä. Kulttuuriympäristöjen osalta kaavakarttaan on omilla merkinnöillään osoitettu asianmukaisesti valtakunnallisesti merkittävät rakennetut kulttuuriympäristöt (RKY 2009), maakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöt, rakennuslainsäädännön nojalla suojeltavat alueet (SR) ja muinaisjäännökset. Lisäksi kaavakartalla on osoitettu paikallisesti merkittävät suojellut kulttuuriympäristöt tai -kohteet sekä asema-kaavalla suojeltavat kulttuuriympäristöt tai -kohteet, jotka on yleiskaavatyön yhteydessä toteutetussa Järvenpään kulttuuriympäristön hoitosuunnitelmassa (Ramboll, 2017) arvetettu 1. ja 2. luokan kohteiksi. Kyseiset kohteet ja muinaisjäännökset on myös esitetty taulukoituna listauksena kaavaselostuksessa.

Maakuntamuseo pitää erittäin hyvänä, että myös viimeksi mainitut kohteet on nostettu kaavakartalle. Se tukee kaavaselostuksessakin mainittua tavoitetta, että yleiskaava ja kulttuuriympäristön hoitosuunnitelma

7.6.2019

tukevat toisiaan ja vahvistavat kaupungin yhteistä tahtotilaa kulttuuriympäristöjen vaalimisen osalta.

Tuusulan Rantatien kulttuurimaisemaan (RKY 2009) on kaavakartalla osoitettu merkittävästi uutta rakentamista, ja Ainolan juna-aseman ympärille on osoitettu tiivistyvän asemanseudun vyöhyke, joka länsiosaltaan sijoittuu RKY-alueelle. Tämä ei ole sinänsä ristiriidassa esim. voimassa olevan maakuntakaavan tai luonnosvaiheessa olevan Uusimaakaavan 2050 kanssa, jossa alueella on sekä valtakunnallisesti merkittävän rakennetun kulttuuriympäristön että taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeen merkinnät.

Alueen yksityiskohtaisemmassa kaavoituksessa on kuitenkin pidettävä huolta, etteivät alueen olemassa olevat kulttuuriympäristöarvot vaarannu, vaan päinvastoin niitä tulisi kaavoituksella vahvistaa. Samoin maisemallisten jatkumoiden sekä näkymälinjojen säilyminen aitoina kaukomaisemina Tuusulanjärven suuntaan myös alueen itäpuolelta on turvattava. Avoimilla peltomaisemilla on Lepolan ja Ainolan ympäristössä alueen kulttuurihistoriallisen luonteen ja merkityksen välittymisessä keskeinen merkitys. Lepolaan ja Ainolaan liittyvän historian lisäksi avoimilla maisema-alueilla on merkitystä uuden ja vanhan välisenä siirtymävyöhykkeenä.

Kyseisiä maisema-alueita tulee jatkossakin kehittää niin, että maisemataila ja näkymät säilyvät mahdollisimman avoimina. Niiden sulkemista laajamittaisella ja tiiviillä kaupunkirakenteella on ehdottomasti vältettävä. Tämä koskee koko RKY-aluetta ja etenkin junarataan rajautuvaa alueen itäosaa, joka sijoittuu tiivistyvän asemaseudun vyöhykkeen sisään.

Kuten kaavaselostuksessa todetaan, RKY-alueilla on tavoitteena niiden ”rakenteen, kylä- ja kaupunkikuvan sekä alueilla jo olevien rakennusten ja ympäristön säilymisen turvaaminen sekä mahdollisen täydennysrakentamisen ja muiden muutosten sopeuttaminen kulttuuriympäristön ominaisluonteeseen ja erityispiirteisiin.” Poikkien (tuleva Ainolanväylä) pohjoispuolelle junaradan varteen osoitettu kerrostalovaltainen AK-alue (Lepola IV) on erityisen kriittinen sen osalta, ettei sen kehittäminen tule olemaan ristiriidassa RKY-alueen olemassa olevien arvojen kanssa ja siten valtakunnallisten alueidenkehittämistavoitteiden kanssa.

Muinaisjäännöskohteiden ja arkeologisen kulttuuriperinnön osalta kaavaehdotuksesta lausuu Museovirasto.

Keski-Uudenmaan maakuntamuseolla ei ole Järvenpään yleiskaavan 2040 kaavaluonnoksesta muuta huomautettavaa.

Helsingin kaupunki
Kulttuurin ja vapaa-ajan toimiala
Kulttuuripalvelukokonaisuus
Kaupunginmuseo
Kulttuuriperintöyksikkö
Kulttuuriympäristötiimi,
kulttuuriympäristöpäällikkö

Lausunto

3 (3)

7.6.2019

Lisätiedot

Petteri Kummala, tutkija, puhelin: 310 36940
petteri.kummala(a)hel.fi

Kulttuuriympäristötiimi, kulttuuriympäristöpäällikkö

Sari Saresto
kulttuuriympäristöpäällikkö

Postiosoite
PL 17401
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kulttuurijavapaa-aika@hel.fi

Käyntiosoite
Aleksanterinkatu 16
Helsinki 17

Puhelin
+358 9 310 1060
Faksi
+358 9 310 36664

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
fi0680001200062637
Alv.nro
fi02012566